

اظهار نظر کارشناسی درباره: «لایحه اصلاح قانون به کارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری»

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل:

۲۰۶۴۸-۱

دوره دوازدهم - سال دوم

ثبت: ۱۲۱

چاپ: ۳۴۵

عنوان گزارش: اظهارنظر کارشناسی درباره: «لایحه اصلاح قانون به‌کارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری»

نوع گزارش: طرح/لایحه ■، نظارتی □، راهبردی □، پیش‌نویس قانونی □
نام دفتر: مطالعات حقوقی (گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی)
تهیه و تدوین‌کنندگان: سیدمیثم عظیمی، رامین مالک
ناظران علمی: جلیل محبی، احمد حکیم‌جوادی
اظهارنظرکننده: عسگر صفری (مطالعات سیاسی)
صفحه‌آرا: نرجس امیراحمدی

واژه‌های کلیدی:

۱. سلاح
۲. مأمورین
۳. به‌کارگیری مجاز

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۴/۵/۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۹/۲۹

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده	۱
خلاصه مدیریتی	۱
۱. مقدمه	۴
۲. پیشینه	۵
۳. ارزیابی مصوبه کمیسیون	۶
۴. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری	۹
منابع و مآخذ	۲۴

فهرست جداول

جدول ۱. تحلیل پیشینه پژوهشی	۵
جدول ۲. تحلیل پیشینه تقنینی	۵
جدول ۳. خلاصه اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها درباره مواد لایحه	۱۱
جدول ۴. اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها درباره مواد لایحه	۱۲

اظهار نظر کارشناسی درباره: «لایحه اصلاح قانون بکارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری»

چکیده

قانون «به‌کارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری»، به‌عنوان ابزاری حیاتی برای تعادل میان امنیت عمومی و حقوق شهروندان و تنظیم رفتار مأمورین و نیز شرایط مجاز استفاده از سلاح را در برمی‌گیرد، در سال ۱۳۷۳ تصویب گردید و به سبب گذشت زمان و بروز مسائل جدید مانند تحولات اجتماعی و تغییر ماهیت تهدیدات امنیتی و تروریستی، بازنگری، روزآمدسازی و اصلاحات ساختاری این قانون را به ضرورتی اجتناب‌ناپذیر تبدیل کرده است. گزارش حاضر در تلاش است تا با بررسی پیشینه قانونی و آسیب‌شناسی مواد قانون، به بررسی مصوبه کمیسیون محترم در این خصوص بپردازد؛ در این خصوص می‌توان به پیشنهادات اصلاحی همچون تعریف دقیق دامنه مأمورین مجاز، اضافه‌شدن موارد جدید امکان استفاده از سلاح با شرایط مشخص (مانند گروگان‌گیری، اسیدپاشی، و شورش در زندان‌ها)، روزآمدسازی ضوابط استفاده از سلاح (مانند لزوم هدف قراردادن لاستیک خودرو در مواقع متوقف‌ساختن خودرو)، و پیش‌بینی سازوکارهای نظارتی (نظیر نصب دوربین روی لباس مأمورین و گزارش‌دهی دوره‌ای به مجلس) اشاره کرد. همچنین، حمایت از مأمورین در فرایندهای قضائی و ایجاد هیئت کارشناسی به‌عنوان بازوی مشورتی مقام قضائی در بررسی انطباق اقدامات با قانون، از دیگر نوآوری‌های این مصوبه می‌باشد. باین‌حال به نظر می‌رسد برخی اصلاحات صورت‌گرفته در مصوبه می‌تواند در مواردی اشکالات و ابهاماتی را در روند اجرای قانون ایجاد نماید که بازنگری در این موارد ضروری به نظر می‌رسد. همچنین اعمال برخی پیشنهادات در این مصوبه می‌تواند به کارایی و اثربخش نمودن قانون بیفزاید.

خلاصه مدیریتی

مسئله اصلی

قانون «به‌کارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری» که در سال ۱۳۷۳ تصویب شده است، به سبب چالش‌های متعدد در حوزه ابهام در تعاریف، عدم تطبیق با تهدیدات نوین و ضعف ساختارهای نظارتی، نیازمند اصلاحاتی است که باعث شده است که در عمل، با تفسیرهای سلیقه‌ای و خلأهای موجود، از طرفی به میزان لازم حمایت مناسبی از مأمورین نداشته باشد و از طرف دیگر مأمورین اختیار و ابزار قانونی لازم در جهت مواجهه با تهدید کنندگان نظم و امنیت عمومی را نداشته باشند.

نقاط ضعف و قوت مصوبه کمیسیون

کلی‌گویی‌هایی موجود در قانون فعلی از یک سو و ناکارآمدی قانون در مواردی مانند گروگان‌گیری یا وضعیت‌های جدید در کنار ضعف حمایت از مأموریت که امنیت شغلی آنها را تأمین می‌کند، باعث شده است که این قانون در عمل نتواند به کارآمدی مطلوب خود برسد. در نتیجه، از طریق روزآمدسازی در تعریف مفاهیم و گسترش دامنه شمول قانون که شرایطی مانند شورش در زندان‌ها و حفاظت از شخصیت‌ها را نیز به شرایط مجاز استفاده سلاح اضافه کند، در کنار تلاش برای تعیین ضوابط دقیق‌تر امکان به‌کارگیری سلاح از طریق رعایت حداقل در تیراندازی که حتی‌المقدور به پا یا لاستیک خودرو تیراندازی شود به بهبود این قانون کمک می‌کند. این در حالی است که از طریق تقویت سازوکارهای نظارتی مانند نصب دوربین روی لباس مأمورین و تشکیل هیئت کارشناسی، همچنین گسترش چتر حمایت قانونی از مأمورین از طریق پیش‌بینی بیمه مسئولیت مدنی به‌عنوان وثیقه در پرونده‌های قضایی، حفظ حقوق سازمانی مأمورین تا صدور حکم قطعی باعث می‌شود که هم مأمورین برای انجام مأموریت‌های محوله از توانایی لازم برخوردار باشند و هم حقوق شهروندی بهتر تضمین شود.

از سوی دیگر برخی اصلاحات صورت‌گرفته در مصوبه مانند اصلاحات راجع به تبصره «۳» ماده (۳) قانون (موضوع بند س ماده «۳» مصوبه کمیسیون) می‌تواند در مواردی اشکالات و ابهاماتی را در روند اجرای قانون ایجاد نماید که بازنگری در این موارد ضروری به نظر می‌رسد. همچنین اعمال برخی پیشنهادات در این مصوبه می‌تواند به کارایی و اثر بخش نمودن قانون بیافزاید.

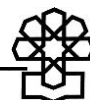
پیشنهادات مرکز پژوهش‌ها

به نظر می‌رسد اصلاحات مصوب کمیسیون در خصوص این قانون، نه تنها به تقویت امنیت عمومی کمک می‌کند بلکه از طریق تعیین دقیق‌تر ضوابط به‌کارگیری سلاح همچون لزوم برگزاری دوره‌های آموزشی و در اختیار قراردادن تجهیزات متناسب با مأموریت‌ها، گامی اساسی در تحقق جامعه امن و مبتنی بر حاکمیت قانون و رعایت حقوق شهروندی بشمار می‌رود. در عین حال به‌منظور تقویت و کارآمدتر نمودن مصوبه موارد زیر مورد پیشنهاد می‌باشد:

۱- مطابق جزء «س» ماده (۳) مصوبه کمیسیون پیشنهاد شده است عبارت «از هیچ طریق دیگری مانند به‌کارگیری سلاح غیرکشنده، امکان دستگیری و متوقف نمودن مرتکبان وجود نداشته باشد و» در تبصره «۳» ماده (۳) قانون الحاق شود. این اصلاح به جهت اینکه شامل تمام مواردی که مأمورین مطابق این قانون مجاز به بکارگیری سلاح می‌باشند می‌گردد؛ در مواردی می‌تواند مشکلاتی را در اجرای مأموریت‌ها بوجود بیاورد. لذا حذف این عبارت یا محدود نمودن آن به برخی مأموریت‌ها مورد پیشنهاد می‌باشد.

۲- به‌منظور تقویت جایگاه مأمورین در حین عملیات و جلوگیری از سوءاستفاده احتمالی و همچنین رعایت حقوق شهروندان؛ جایگزینی متن زیر بجای ماده (۸) مصوبه کمیسیون، به ترتیب زیر مورد پیشنهاد می‌باشد:

مأمورین موضوع این قانون مکلفند در مواردی که مطابق این قانون مجاز به استفاده از سلاح می‌باشند در حین اجرای مأموریت محوله، از البسه و علائم رسمی نظامی و انتظامی استفاده نمایند به‌نحوی که هویت نظامی و وضعیت عملیاتی

آنها برای دیگران قابل شناسایی باشد. عدم رعایت مقررات این ماده در صورتی که منجر به قتل یا جرح نگردد لغو دستور کیفری محسوب و با مرتکب مطابق قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح رفتار می‌شود.

تبصره ۱: موارد خاص که مطابق مقررات مصوب ستاد کل نیروهای مسلح، در راستای انجام مأموریت‌ها، اجرای حکم این ماده امکانپذیر نیست، از شمول این ماده خارج است و در این موارد دادگاه مطابق مقررات مربوطه حکم صادر می‌کند.

تبصره ۲: رؤسا و فرماندهان و مسئولان مربوط مکلفند قبل از اعزام مأمورین حدود اختیارات و مسئولیت‌های قانونی را به آنان متذکر شوند.

۳- به منظور شفاف نمودن حدود مسولیت کیفری و مدنی مأمورین؛ جایگزینی متن زیر بجای ماده (۱۱) مصوبه کمیسیون مورد پیشنهاد می‌باشد:

چنانچه تیراندازی مأمورین منجر به صدمات جسمانی یا فوت شخص موردنظر گردد، حدود مسولیت کیفری یا مدنی مأمورین به ترتیب زیر است:

۱- هرگاه مأموری که شرح وظایف وی توأم با بکارگیری سلاح است شرایط مربوط به آموزش، تسلط کامل در بکارگیری سلاح، سلامت جسمی و روانی، موضوع ماده (۲) این قانون را دارا بوده و حسب مورد حین انجام مأموریت در موقعیت‌های عملیاتی مجاز موضوع مواد (۳)، (۴)، (۵) و (۶) و با رعایت مراتب موضوع تبصره ماده (۳) یا (۶) اقدام به بکارگیری سلاح نموده، قصاص و دیه منتفی بوده و مأمور هیچگونه مسولیتی اعم از مدنی و کیفری نخواهد داشت و تا زمان صدور حکم قطعی، از کلیه حقوق قانونی و سازمانی برخوردار می‌باشند.

تبصره: در فرض بند فوق هرگاه فوت یا جراحت ناشی از عوامل خارج از اراده مقتول یا مجروح بوده مانند آنکه جراحت سرایت کند یا در اثر جابه‌جایی وی تیر به سر او اصابت کند دیه از بیت‌المال پرداخت می‌شود.

۲- هرگاه مأمور بدون داشتن مجوز و گذراندن موضوعات ماده ۲ این قانون سلاح به کار برد، اگرچه در موقعیت‌های عملیاتی مجاز اقدام به تیر اندازی نموده باشد، رفتار ارتكابی، حسب مورد مشمول مواد ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۲ یا ۱۵۶ قانون مجازات اسلامی خواهد بود.

تبصره: در فرض این تبصره فرمانده یا سایر مقاماتی که برخلاف مفاد ماده (۱۰) این قانون، سلاح در اختیار مأمور مزبور قرار داده‌اند به حبس تعزیری درجه ۵ محکوم می‌شوند.

۳- هرگاه مأموری که شرح وظایف وی توأم با بکارگیری سلاح است شرایط مربوط به آموزش، تسلط کامل در بکارگیری سلاح، سلامت جسمی و روانی، موضوع ماده (۲) این قانون را دارا بوده ولی در غیر از موقعیت‌های عملیاتی مجاز اقدام به تیر اندازی نموده باشد رفتار ارتكابی، حسب مورد مشمول مواد ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۲ یا ۱۵۶ قانون مجازات اسلامی خواهد بود.

۴- هرگاه مأموری که شرح وظایف وی توأم با بکارگیری سلاح است شرایط مربوط به آموزش، تسلط، سلامت جسمی و روانی، موضوع ماده (۲) این قانون را دارا بوده و در موقعیت‌های عملیاتی مجاز نیز اقدام به تیر اندازی نموده لکن به علت وجود یکی از موارد این بند فوت یا صدمات بدنی رخ داده باشد، رفتار ارتكابی منطبق با مقررات بند پ ماده ۲۹۱

قانون مجازات اسلامی بوده و مرتکب به علت تقصیر به شرح زیر تعزیر میشود. در این موارد در صورتی که مرتکب بیمه نباشد دیه از جانب خود او پرداخت می‌گردد:

الف) در صورت تقصیر در عدم رعایت قاعده تحذیر (اخطار) و یا مراتب تیراندازی موضوع تبصره‌های ۱ و ۲ مواد ۳ و ۶ این قانون به حبس تعزیری درجه پنج.

ب) در صورت تقصیر در عدم یا کاهش مهارت به علت عدم شرکت در دوره‌های آموزشی حین خدمت به حبس تعزیری درجه شش .

ب) در صورت تقصیر در عدم یا کاهش مهارت به علت عدم شرکت در دوره‌های آموزشی حین خدمت به حبس تعزیری درجه شش .

پ) در صورت تقصیر در رعایت ماده (۷) این قانون به حبس تعزیری درجه چهار.

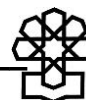
ت) در صورت تقصیر در عدم استفاده از البسه یا علائم رسمی به حبس تعزیری درجه شش یا هفت به تشخیص دادگاه.

ث) در موارد تقصیر غیر از موارد مندرج در بندهای فوق به حبس تعزیری درجه هفت.

۵- در صورتی که با قراین و امارات موجب علم ثابت شود مأمور قصد قتل داشته است حتی اگر در موقعیت‌های عملیاتی مجاز موضوع مواد (۳)، (۴)، (۵) و (۶) و با رعایت مراتب موضوع تبصره ماده (۳) یا (۶) اقدام به بکارگیری سلاح نموده، جنایت عمدی محسوب می‌شود مگر در صورت وجود شرایط دفاع مشروع که مطابق مقررات مربوط رفتار می‌شود.

۱. مقدمه

نظم و امنیت عمومی، از مسائل اساسی حیات اجتماعی و تضمین حقوق شهروندی در هر جامعه‌ای محسوب می‌شود. نیروهای مسلح و انتظامی، به‌عنوان بازوهای اجرایی حاکمیت، در تلاش هستند تا از طریق مقابله با تهدیدات داخلی و خارجی نسبت به حفظ امنیت پایدار در جامعه اقدام نمایند. در این میان، تنظیم و تعیین مرز میان انجام وظیفه قانونی مأمورین و حفظ حقوق شهروندی، در قالب «قانون به‌کارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری» صورت می‌گیرد؛ این قانون، یکی از قوانین کلیدی به‌منظور حفظ نظم و امنیت عمومی است که تلاش می‌کند تا ضمن حفاظت از جان مأمورین و شهروندان در شرایط اضطراری، تلاش می‌کند تا تضمین کند که استفاده از سلاح، در یک چارچوب حقوقی مبتنی بر اصول «ضرورت» و «تناسب» انجام شود به‌گونه‌ای که ضمن تنظیم رفتار مأمورین در استفاده از سلاح در شرایط اضطراری، نسبت به امکان استفاده صحیح از آن در برقرار امنیت پایدار نقش ایفا کند. گستره اثر این قانون، نه‌تنها در حفظ امنیت عمومی جامعه که در ارتباط با حقوق بنیادین شهروندان همچون حق حیات، امنیت اشخاص و نیز آزادی‌های افراد می‌باشد. باین‌حال، تحولات اجتماعی و تغییر ماهیت تهدیدات بخصوص تهدیدات امنیتی - تروریستی در چند سال اخیر در کشور، و افزایش انتظارات عمومی، لزوم بازنگری و به‌روزرسانی این قانون را به یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر تبدیل کرده است.

۲. پیشینه

نیروهای مسلح در مواجهه با مواردی همچون جرایم سازمان یافته، تروریسم، ناآرامی‌ها و شورش‌های مسلحانه، و یا حمله به زیرساخت‌های کشور، نیازمند این هستند که تا بتوانند از جامعه و خود در برابر این تهدیدات دفاع نمایند. در این شرایط، مأمورین این اختیار را باید داشته باشند که در وضعیت خطرات قریب‌الوقوع برای جان افراد یا امنیت ملی، از سلاح خود به منظور دفاع به نحو صحیحی استفاده نمایند. این مسئله، نیازمند وجود قانونی است که مأمورین بتوانند در عمل، مبتنی بر یک چارچوب قانونی شفاف تصمیم‌گیری کرده و از سلاح خود استفاده نموده و درعین حال، از هرج و مرج‌های احتمالی در شرایط بحرانی پیشگیری نمایند. این مهم در سال ۱۳۷۳ و با تصویب «قانون به کارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری» [۱] انجام شد.

۲-۱. سوابق مطالعاتی در مرکز

جدول ۱. تحلیل پیشینه پژوهشی

ردیف	عنوان گزارش	سال انتشار	شماره مسلسل	نام دفتر/سازمان/انهاد	توضیحات
۱	اظهارنظر کارشناسی درباره: «لایحه اصلاح قانون به کارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری»	۱۳۹۵	۲۴۰۱۵۱۰۱	دفتر مطالعات حقوقی	
۲	اظهارنظر کارشناسی درباره: «لایحه اصلاح قانون به کارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری»	۱۴۰۴	۲۰۶۴۸	دفتر مطالعات حقوقی	بر اساس مصوبه کمیسیون به شماره چاپ ۱۵۶

۲-۲. سوابق تقنینی به همراه آسیب شناسی

جدول ۲. تحلیل پیشینه تقنینی

ردیف	نام سند (قانون... / تصویب‌نامه.../...)	مرجع تصویب	تاریخ تصویب	شماره ماده / صفحه	نکات برجسته / نقاط ضعف و قوت / پیامدهای اجرا
۱	قانون به کارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری	مجلس شورای اسلامی	۱۳۷۳/۱۰/۱۸	ماده ۱۷	۱. تعریف مأمورین ۲. شرایط به کارگیری سلاح ۳. مسئولیت فرماندهان ۴. تعیین حدود مسئولیت مأمورین ۵. قدیمی بودن قانون ۶. محدود به وسائل نقلیه زمینی و خودرو

۳. ارزیابی مصوبه کمیسیون

نقاط قوت

با وجود اهمیت قانون به کارگیری سلاح، قانون فعلی، همراه با چالش‌هایی بوده است که ضرورت اصلاح آن را آشکار می‌سازد. پاسخگویی به تحولات پیچیده اجتماعی و امنیتی، شفاف‌سازی شرایط استفاده و فرایندهای تصمیم‌گیری، ضرورت تقویت حاکمیت قانون و حمایت قضائی، باعث شد تا اصلاحاتی به منظور افزایش کارایی و روزآمدسازی پیشنهاد گردد، چرا که بدون اصلاحات پیشنهادی، قانون فعلی پاسخگوی نیازهای فعلی امروزی نبود؛ از همین رو، در ادامه به ارزیابی مصوبه کمیسیون در این راستا پرداخته می‌شود.

۳-۱. تعیین دامنه مفهوم مأمورین مشمول قانون

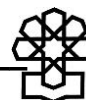
ماده (۱) قانون، ضابطه مشخصی ارائه نکرده و صرفاً محدوده وسیعی از مأمورین مسلح را ذکر کرده بود که در پیشنهاد اصلاحی برای ماده و اضافه شدن دو تبصره به آن، مشخص گردید که مأمورین موضوع این قانون افرادی هستند که به موجب قانون یا مصوبات شورای عالی امنیت ملی یا ستاد کل نیروهای مسلح برای انجام مأموریت‌های محوله و یا از سوی مراجع قانونی به منظور حفاظت از خود (موضوع ماده (۱۵۶) قانون مجازات اسلامی) مسلح شده باشند.

۳-۲. به روزرسانی وضعیت‌های مجاز برای استفاده از سلاح در جهت تامین امنیت عمومی

در ماده (۳) قانون، هر چند مواردی که مأمورین حق به کارگیری سلاح داشتند، مشخص شده بود، لکن به سبب ملاحظات و گذشت سی سال از تصویب قانون فعلی، نیاز بود تا موارد جدیدتری نیز بدان اضافه گردد. از همین رو، در بند (۴) این ماده، دامنه مجرمینی که تهدید کننده امنیت عمومی هستند وسیع‌تر شده و مواردی همچون گروگان‌گیری، آدم‌ربایی، اسیدپاشی، زورگیری، قاچاقچیان مواد مخدر و سلاح، و مانند اینها، همچنین در بند (۵)، «شورش‌های داخل زندان» نیز افزوده شد. در بند (۶) این ماده، عبارت «اماکن انتظامی» اصلاح شده و تأسیسات و تجهیزات و اماکن نظامی و انتظامی و امنیتی به صورت دقیق‌تری تعریف گردیده و دامنه آن به طور مشخص تعریف گردید. همچنین در دو بند (۱۰) و (۱۱) وضعیت‌های جدیدی به این ماده اضافه گردید که در بند (۱۰) به منظور حفاظت از مقامات و شخصیت‌ها و اجلاس و گردهمایی‌های مدنظر و در بند (۱۱) به منظور مقابله با ایجاد رعب و وحشت در فرودگاه‌ها و هواپیمارمایی یا خراب‌کاری در تأسیسات مربوطه، امکان استفاده از سلاح برای مأمورین فراهم گردد.

۳-۳. روزآمد سازی مراتب استفاده از سلاح

هر چند که در قانون، در ماده (۷) مأمورین ابتدا می‌بایست نسبت به تیراندازی به پا اقدام می‌کردند ولی در پیشنهاد جدید برای اصلاح این ماده، این مرتبه در خصوص وسایل نقلیه، لاستیک خودرو است که مأمورین مکلف هستند در هنگام تیراندازی به افراد حتی المقدور پا و در خصوص وسایل نقلیه زمینی، لاستیک خودرو را مورد هدف قرار دهند تا نسبت به حفظ جان افراد بخصوص اشخاصی که در ماجرا دخیل نیستند، مراقبت بیشتری صورت بگیرد.

۳-۴. گسترش حمایت از مأمورین

در این لایحه، تلاش شد تا در صورت به‌کارگیری سلاح، حمایت‌های لازم از مأمورین صورت بگیرد؛ به همین منظور، در تبصره (۲) ماده (۱۳) در صورتی که در اثر تیراندازی مأمورین، جنایتی متوجه اشخاص گردد در حالی که قرائن دال بر رعایت شرایط از سوی مأمورین باشد، این امکان فراهم باشد که اولاً سازمان متبوع در قراردادهای تأمین کیفری از نوع کفالت و وثیقه، نسبت به سپردن این وثیقه اقدام نماید و نسبت به حمایت از مأمورین از طریق نماینده حقوقی یا وکیل اقدام نمایند؛ همچنین امکان استفاده از بیمه‌نامه معتبر مسئولیت مدنی به‌عنوان وثیقه فراهم باشد تا در طول مدت رسیدگی، مأمورین از حمایت‌های لازم برخوردار باشند.

از سوی دیگر، در فرض یاد شده، اصل بر این خواهد بود که صرف استفاده از سلاح، به معنای عمدی بودن جرح یا قتل نبوده و از شمول بند (ب) ماده (۲۹۰) قانون مجازات اسلامی خارج خواهد بود مگر اینکه ثابت شود شرایط لازم رعایت نشده است.

لازم به ذکر است که در مدت رسیدگی تا صدور حکم قطعی، مأمورین از کلیه حقوق قانونی و سازمانی برخوردار می‌باشند تا امنیت شغلی آنها از بین نرفته و چتر حمایتی سازمان متبوع و حمایت قانونی، بر مأمورین وجود داشته باشد.

۳-۵. پیش‌بینی هیئت کارشناسی مشورتی

از سوی دیگر در ماده (۱۲) هیئت کارشناسی پیش‌بینی شده است که در آن، نسبت به تشخیص انطباق یا عدم انطباق اقدامات مأمور با ضوابط مشخص شده در این قانون در خصوص به‌کارگیری سلاح مورد کارشناسی قرار گرفته و در اختیار مقام قضائی مربوط قرار گیرد. این هیئت متشکل از نماینده حفاظت اطلاعات یا حراست دستگاه مربوط، نماینده بازرسی، دو نفر کارشناس متخصص در سلاح، و یک نفر قاضی است تا به سبب اهمیت و پیچیدگی موضوع، مسئله از ابعاد مختلف مورد بررسی کارشناسی قرار گیرد.

۳-۶. استفاده از فناوری‌های پیشرفته

با توجه به گسترش فناوری‌ها و با عنایت به تکلیف مفاد بند (ث) ماده (۱۰۳) قانون برنامه هفتم توسعه، مقرر شد که دوربین و تجهیزات الکترونیکی مناسب روی لباس ضابطین فرجا نصب شود تا به‌صورت شفاف، هم مأمورین بتوانند مأموریت‌های خود را به‌صورت دقیق و شفاف انجام دهند و در صورت به‌کارگیری سلاح، حقی از آنها ضایع نشود و هم حقوق شهروندان در مواجهه با پلیس، رعایت گردد.

۳-۷. پیش‌بینی سازکارهای نظارتی

با توجه به حساسیت موضوع، پیشنهاد گردید که ستاد کل نیروهای مسلح، هر شش‌ماه یکبار نسبت به ارائه گزارش اجرای این قانون به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی اقدام نماید تا در صورت نیاز نسبت به اصلاح و روزآمدسازی قانون اقدامات لازم به عمل آید.

۸-۳. ملاحظات ویرایشی

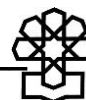
اهمیت موضوع قانون، به‌گونه‌ای است که نیازمند این است تا هرگونه ابهام در واژگان برطرف شده و به‌صورت شفاف موارد طرح گردد. از همین رو، برخی نکات ویرایشی نیز در مواد مختلف اصلاح گردید که به ذکر برخی از آنها اکتفا می‌شود؛ به طور مثال، در صدر ماده (۳) صرفاً «مأمورین انتظامی» عنوان شده بود که به‌منظور رعایت شمول قانون به «مأمورین موضوع ماده (۱) این قانون» تغییر یافت. در بند (۳) ماده (۳)، صرفاً در صورت در خطر بودن جان، امکان استفاده از سلاح بود که به سبب اهمیت، «ناموس» نیز به آن اضافه گردید تا ارزش‌های مورد حمایت قانون گسترده‌تر و دقیق‌تر باشند. در تبصره (۲) ماده (۴) عبارت «نیروی نظامی» به «نیروهای نظامی و امنیتی» تغییر یافته و در ماده (۵)، با اضافه‌شدن واژه «امنیتی»، «مأمورین نظامی و انتظامی و امنیتی موضوع ماده مزبور شدند. یکی دیگر از ویرایش‌ها که به شفاف‌شدن قانون کمک شایانی کرد، اضافه‌شدن عبارت «اعم از زمینی یا دریایی» به ماده (۶) بود تا وسایل نقلیه صرفاً به خودرو محدود نشده و موارد بیشتری را شامل شود تا ابهامات قانون برطرف گردد.

نقاط ضعف

۹-۳. مطابق جزء «س» ماده (۳) مصوبه کمیسیون پیشنهاد شده است عبارت «از هیچ طریق دیگری مانند به‌کارگیری سلاح غیرکشنده، امکان دستگیری و متوقف نمودن مرتکبان وجود نداشته باشد و» در تبصره «۳» ماده (۳) قانون الحاق شود. این اصلاح به جهت اینکه شامل تمام مواردی که مأمورین مطابق این قانون مجاز به به‌کارگیری سلاح می‌باشند می‌گردد؛ در مواردی می‌تواند مشکلاتی را در اجرای مأموریت‌ها بوجود بیاورد. لذا حذف این عبارت یا محدود نمودن آن به برخی مأموریت‌ها مورد پیشنهاد می‌باشد.

۱۰-۳. علیرغم اینکه مصوبه در موارد متعدد سعی داشته است حدود و ثغور مسئولیت کیفری و مدنی مأمورین را مشخص نماید با این حال به نظر می‌رسد به دلیل عدم صراحت همچنان ممکن است در مواردی تعیین نوع مسئولیت با دشواری همراه شود. و این امر در عمل همچنان موجب کاهش اقتدار مأمورین در استفاده از اختیارات قانونی آنان گردد. لذا ضروری است در یک ماده مستقل و مشخص تمامی فروض قابل تصور برای تعیین مسئولیت مأمورین مورد پیش بینی قرار گیرد.

۱۱-۳. به‌منظور تقویت جایگاه مأمورین در حین عملیات و جلوگیری از سوءاستفاده احتمالی و همچنین رعایت حقوق شهروندان لازم است مأمورین موضوع قانون ملزم به استفاده از علائم مشخص در حین عملیات باشند. البته بدیهی است در موارد خاص و استثناء نیازی به رعایت این مقرر نمی‌باشد.

۴. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

تعیین دقیق و جامع ضوابط و وضعیت‌های مجاز در به‌کارگیری سلاح توسط مأمورین در موارد ضروری، سنگ بنای تعادل میان «تأمین نظم و امنیت عمومی» و «تضمین حقوق شهروندی» در جامعه است که از یک سو به مأمورین کمک می‌کند تا در مواجهه با تهدیدات مختلف، از ابزارها و اختیارات قانونی لازم برای حفاظت از جان شهروندان و حفظ نظم و امنیت برخوردار باشند و از سوی دیگر، با تعیین دقیق مسئولیت‌ها و ارائه آموزش‌های تخصصی و مهارتی به مأمورین حقوق شهروندان نیز تضمین گردد از همین رو، نیازهای پیچیده و امروزی بخصوص به سبب تهدیدات امنیتی و تروریستی که کشور ما با آنها مواجه است، نیاز به اصلاح و روزآمدسازی این قانون را بیش‌ازپیش می‌کند. باین‌حال به نظر می‌رسد برخی اصلاحات صورت‌گرفته در مصوبه می‌تواند در مواردی اشکالات و ابهاماتی را در روند اجرای قانون ایجاد نماید که بازنگری در این موارد ضروری به نظر می‌رسد. همچنین اعمال برخی پیشنهادات در این مصوبه می‌تواند به کارآیی و اثربخش نمودن قانون بیفزاید. مواردی که نیاز به اصلاح و تکمیل دارند به ترتیب زیر مورد پیشنهاد می‌باشد:

۱- مطابق جزء «س» ماده (۳) مصوبه کمیسیون پیشنهاد شده عبارت «از هیچ طریق دیگری مانند به‌کارگیری سلاح غیرکشنده، امکان دستگیری و متوقف نمودن مرتکبان وجود نداشته باشد و» در تبصره «۳» ماده (۳) قانون الحاق شود. این اصلاح به جهت اینکه شامل تمام مواردی که مأمورین مطابق این قانون مجاز به به‌کارگیری سلاح می‌باشند می‌گردد؛ در مواردی می‌تواند مشکلاتی را در اجرای مأموریت‌ها بوجود بیاورد. لذا حذف این عبارت یا محدود نمودن آن به برخی مأموریت‌ها مورد پیشنهاد می‌باشد.

۲- به‌منظور تقویت جایگاه مأمورین در حین عملیات و جلوگیری از سوءاستفاده احتمالی و همچنین رعایت حقوق شهروندان؛ جایگزینی متن زیر بجای ماده (۸) مصوبه کمیسیون، به ترتیب زیر مورد پیشنهاد می‌باشد:

مأمورین موضوع این قانون مکلفند در مواردی که مطابق این قانون مجاز به استفاده از سلاح می‌باشند در حین اجرای مأموریت محوله، از البسه و علائم رسمی نظامی و انتظامی استفاده نمایند به‌نحوی که هویت نظامی و وضعیت عملیاتی آنها برای دیگران قابل شناسایی باشد. عدم رعایت مقررات این ماده در صورتی که منجر به قتل یا جرح نگردد لغو دستور کیفری محسوب و با مرتکب مطابق قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح رفتار می‌شود.

تبصره ۱: موارد خاص که مطابق مقررات مصوب ستاد کل نیروهای مسلح، در راستای انجام مأموریت‌ها، اجرای حکم این ماده امکانپذیر نیست، از شمول این ماده خارج است و در این موارد دادگاه مطابق مقررات مربوطه حکم صادر می‌کند.

تبصره ۲: رؤسا و فرماندهان و مسئولان مربوط مکلفند قبل از اعزام مأمورین حدود اختیارات و مسئولیت‌های قانونی را به آنان متذکر شوند.

۳- به‌منظور شفاف نمودن حدود مسولیت کیفری و مدنی مأمورین؛ جایگزینی متن زیر بجای ماده (۱۱) مصوبه کمیسیون مورد پیشنهاد می‌باشد:

چنانچه تیراندازی مأمورین منجر به صدمات جسمانی یا فوت شخص موردنظر گردد، حدود مسئولیت کیفری یا مدنی مأمورین به ترتیب زیر است:

۱- هرگاه مأموری که شرح وظایف وی توأم با بکارگیری سلاح است شرایط مربوط به آموزش، تسلط کامل در بکارگیری سلاح، سلامت جسمی و روانی، موضوع ماده (۲) این قانون را دارا بوده و حسب مورد حین انجام مأموریت در موقعیت‌های عملیاتی مجاز موضوع مواد (۳)، (۴)، (۵) و (۶) و با رعایت مراتب موضوع تبصره ماده (۳) یا (۶) اقدام به بکارگیری سلاح نموده، قصاص و دیه منتفی بوده و مأمور هیچگونه مسولیتی اعم از مدنی و کیفری نخواهد داشت و تا زمان صدور حکم قطعی، از کلیه حقوق قانونی و سازمانی برخوردار می‌باشند.

تبصره: در فرض بند فوق هرگاه فوت یا جراحت ناشی از عوامل خارج از اراده مقتول یا مجروح بوده مانند آنکه جراحت سرایت کند یا در اثر جابه‌جایی وی تیر به سر او اصابت کند دیه از بیت‌المال پرداخت می‌شود.

۲- هرگاه مأمور بدون داشتن مجوز و گذراندن موضوعات ماده ۲ این قانون سلاح به کار برد، اگرچه در موقعیت‌های عملیاتی مجاز اقدام به تیراندازی نموده باشد، رفتار ارتكابی، حسب مورد مشمول مواد ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۲ یا ۱۵۶ قانون مجازات اسلامی خواهد بود.

تبصره: در فرض این تبصره فرمانده یا سایر مقاماتی که برخلاف مفاد ماده (۱۰) این قانون، سلاح در اختیار مأمور مزبور قرار داده‌اند به حبس تعزیری درجه ۵ محکوم می‌شوند.

۳- هرگاه مأموری که شرح وظایف وی توأم با بکارگیری سلاح است شرایط مربوط به آموزش، تسلط کامل در بکارگیری سلاح، سلامت جسمی و روانی، موضوع ماده (۲) این قانون را دارا بوده ولی در غیر از موقعیت‌های عملیاتی مجاز اقدام به تیراندازی نموده باشد رفتار ارتكابی، حسب مورد مشمول مواد ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۲ یا ۱۵۶ قانون مجازات اسلامی خواهد بود.

۴- هرگاه مأموری که شرح وظایف وی توأم با بکارگیری سلاح است شرایط مربوط به آموزش، تسلط، سلامت جسمی و روانی، موضوع ماده (۲) این قانون را دارا بوده و در موقعیت‌های عملیاتی مجاز نیز اقدام به تیراندازی نموده لکن به علت وجود یکی از موارد این بند فوت یا صدمات بدنی رخ داده باشد، رفتار ارتكابی منطبق با مقررات بند پ ماده ۲۹۱ قانون مجازات اسلامی بوده و مرتکب به علت تقصیر به شرح زیر تعزیر میشود. در این موارد در صورتی که مرتکب بیمه نباشد دیه از جانب خود او پرداخت می‌گردد:

الف) در صورت تقصیر در عدم رعایت قاعده تحذیر (اخطار) و یا مراتب تیراندازی موضوع تبصره‌های ۱ و ۲ مواد ۳ و ۶ این قانون به حبس تعزیری درجه پنج.

ب) در صورت تقصیر در عدم یا کاهش مهارت به علت عدم شرکت در دوره‌های آموزشی حین خدمت به حبس تعزیری درجه شش .

پ) در صورت تقصیر در رعایت ماده (۷) این قانون به حبس تعزیری درجه چهار.

ت) در صورت تقصیر در عدم استفاده از البسه یا علائم رسمی به حبس تعزیری درجه شش یا هفت به تشخیص دادگاه.

ث) در موارد تقصیر غیر از موارد مندرج در بندهای فوق به حبس تعزیری درجه هفت.

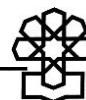
۵- در صورتی که با قراین و امارات موجب علم ثابت شود مأمور قصد قتل داشته است حتی اگر در موقعیت‌های عملیاتی مجاز موضوع مواد (۳)، (۴)، (۵) و (۶) و با رعایت مراتب موضوع تبصره ماده (۳) یا (۶) اقدام به بکارگیری سلاح نموده، جنایت عمدی محسوب می‌شود مگر در صورت وجود شرایط دفاع مشروع که مطابق مقررات مربوط رفتار می‌شود.

جدول ۳. خلاصه اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها درباره مواد لایحه

شماره ماده	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون
۱	✓			
۲	✓			
۳			✓	
۴	✓			
۵	✓			
۶	✓			
۷	✓			
۸			✓	
۹	✓			
۱۰	✓			
۱۱			✓	
۱۲	✓			
۱۳	✓			
۱۴	✓			
۱۵	✓			
۱۶	✓			
۱۷	✓			
۱۸	✓			
۱۹	✓			

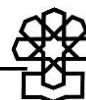
جدول ۴. اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها درباره مواد لایحه

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۱	در عنوان قانون به کارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری مصوب ۱۳۷۳/۱۰/۱۸ عبارت «نیروهای» حذف می‌شود.	✓				با توجه به اصلاحات صورت گرفته در متن ماده (۱) قانون و الحاق دو تبصره به آن لازم است واژه "نیروهای" از عنوان قانون حذف شود تا عنوان قانون منطبق با مفاد قانون در خصوص مشمولین آن شود.	
۲	ماده (۱) قانون به شرح زیر اصلاح و عنوان تبصره آن به تبصره (۱) تغییر می‌یابد و دو تبصره نیز به عنوان تبصره‌های (۲) و (۳) به شرح زیر به آن الحاق می‌شود: ماده ۱- مأمورین نیروهای مسلح و سایر اشخاصی که به موجب قوانین و مقررات مجاز به حمل سلاح می‌باشند، در انجام مأموریت‌های محوله موظفند برای به کارگیری سلاح، ضوابط این قانون را رعایت کنند. تبصره ۲- در خصوص افرادی که به موجب حکم یا مجوز قانونی مراجع صلاحیت‌دار برای حفاظت از خود مسلح شده‌اند، برابر ماده (۱۵۶) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ و تبصره‌های آن عمل خواهد شد. تبصره ۳- افرادی که مشمول صدر این ماده نیستند، چنانچه به موجب مصوبات شورای عالی امنیت ملی یا ستاد کل نیروهای مسلح تسلیح شوند و مأموریت به آنان محول شود در راستای انجام آن مأموریت، مشمول این قانون می‌شوند. شرایط، صلاحیت‌ها و نحوه همکاری این افراد در مأموریت‌ها در آیین‌نامه اجرایی این قانون مشخص می‌شود.	✓				بر اساس اصلاحات صورت گرفته با توجه به اینکه لازم است تمام افراد و اشخاصی که بر اساس قوانین و مقررات و مصوبات شورای عالی امنیت ملی و با ستاد کل نیروهای مسلح سلاح در اختیار دارند در اجرای مأموریت‌ها مکلفند در چهارچوب ضوابط و مقررات این اقدام نمایند. این خلأ با اصلاح ماده (۱) قانون مرتفع گردیده است. همچنین در تبصره (۱) این نکته مورد توجه قرار گرفته است که افرادی که بر اساس مقررات جهت حفاظت از خود مسلح شده اند با توجه به اینکه این افراد صرفاً جهت دفاع از خود امکان بکارگیری سلاح را دارند از شمول این قانون خارج و بر اساس مقررات دفاع مشروع که در قانون مجازات اسلامی در ماده (۱۵۶) این ضوابط بیان شده است عمل نمایند.	
۳	ماده (۳) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود: الف - در صدر ماده عبارت «مأمورین انتظامی» به عبارت «مأمورین موضوع ماده (۱) این قانون» اصلاح می‌شود.			✓		در این ماده اصلاحاتی به شرح زیر صورت گرفته است: ۱- با عنایت به اصلاح صورت گرفته در ماده (۱)، عبارت ابتدای این ماده نیز باید	در جزء «س» ماده (۳): حذف عبارت «از هیچ طریق دیگری مانند به کارگیری سلاح غیرکشنده، امکان دستگیری و

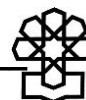
شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
	<p>ب- در بند (۳) عبارت «یا ناموس» بعد از کلمه «جان» اضافه می‌شود.</p> <p>پ- بند (۴) به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>۴- برای دستگیری مرتکبین سرقت، راهزنی، گروگان‌گیری، آدم‌ربایی، اسیدپاشی و زورگیری یا قدرت‌نمایی با سلاح سرد یا گرم، قاچاق مواد مخدر و روان‌گردان، یا سلاح و مهمات، قتل، تجاوز به عنف، جاسوسی، ترور، تخریب یا انفجار که در حال فرار باشند یا اقدام به مقابله با سلاح (اعم از سرد یا گرم) کنند.</p> <p>ت- در ابتدای بند (۵) عبارت «درمورد شورش‌های داخل زندان یا» اضافه شده و همچنین بعد از عبارت «یا زندانی از» عبارت «تحت نظرگاه» اضافه می‌شود. همچنین قبل از عبارت «دستگیری»، عبارت «مهیار شورش» اضافه می‌شود.</p> <p>ث- در تبصره بند (۵)، عبارت «و وزارت اطلاعات با هماهنگی ستادکل نیروهای مسلح ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون» بعد از کلمه «دادگستری» اضافه می‌شود.</p> <p>ج - بند (۶) به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>۶- برای حفظ تأسیسات، تجهیزات و اماکن نظامی و انتظامی و امنیتی شامل محل استقرار نیروهای مسلح و محل نگهداری سلاح و مهمات و اسناد طبقه‌بندی‌شده نظامی، انتظامی و امنیتی و نیز کاروان‌های حمل مواد ناریه و منفجره و تجهیزات نظامی حسب وظایف محوله در مقابل هر گونه هجوم، حمله و ورود به عنف برای اقداماتی مانند ترور، تخریب، آتش‌زدن، غارت اسناد و اموال، گروگان‌گیری و اشغال.</p> <p>چ - در بند (۷) عبارت «طبق ضوابط قانونی» جایگزین عبارت «جهت انجام مأموریت» می‌شود.</p> <p>ح - بند (۸) به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>۸- برای حفظ اماکن طبقه‌بندی‌شده (حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت) در مقابل هر گونه هجوم و حمله یا ورود به عنف برای اقداماتی مانند ترور، تخریب، آتش‌زدن، غارت اسناد و اموال، گروگان‌گیری و اشغال.</p>				<p>اصلاح شود که به ترتیب مذکور بازنویسی شده است.</p> <p>۲- در بند ۳ کلمه "ناموس" اضافه گردیده است.</p> <p>۳- با توجه ضرورت تامین هر چه بیشتر امنیت برای شهروندان در بند ۴؛ در کنار دستگیری سارق و راهزن و افراد تروریست، دستگیری مجرمین خطرناک دیگری که موجبات ترس و ناامنی در جامعه را ایجاد می‌کنند نیز به موارد این بند اضافه گردیده است. مواردی که به این بند الحاق گردیده است عبارت است</p> <p><u>از: گروگان‌گیران،</u></p> <p><u>آدم‌ربایان، مرتکبان</u></p> <p><u>اسیدپاشی و زورگیران یا</u></p> <p><u>قدرت‌نمایان با سلاح</u></p> <p><u>سرد و یا گرم، قاچاقچیان</u></p> <p><u>مواد مخدر و روان‌گردان،</u></p> <p><u>یا سلاح و مهمات، قاتلان،</u></p> <p><u>متجاوزان به عنف و</u></p> <p><u>کسانی که اقدام به</u></p> <p><u>جاسوسی نموده اند.</u></p> <p>۴- در حال حاضر موارد شورش در زندان که می‌تواند تبعات جانی برای سایر زندانیان داشته باشد مشمول بند ۵ نمی‌شود لذا این خلاء در بند مربوطه مرتفع گردیده است.</p> <p>۵- حفاظت از اماکن انتظامی به‌عنوان یکی از مهمترین مراکزی که محل استقرار نیروها و محل نگهداری سلاح و مهمات می‌باشد صرفاً محدود و منحصر در اماکن می‌باشد لذا لازم است به‌منظور رفع خلا و ابهام قانونی موارد دیگر</p>	<p>متوقف نمودن مرتکبان وجود نداشته باشد و»</p>

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
	<p>خ- در بند (۹) عبارت «مبادرت به» جایگزین کلمه «قصد» و حرف «را» حذف گردیده و بعد از عبارت «ورود و یا خروج» واژه «کرده» اضافه می‌شود و عبارت «مأمورین مرزبانی» به واژه «مرزبانان» اصلاح می‌شود.</p> <p>د- بند (۱۰) به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>۱۰- برای حفاظت مقامات و شخصیت‌های داخلی و خارجی دارای رده حفاظتی یا حفاظت از اجلاس‌ها و گردهمایی‌های مصوب شورای امنیت کشور</p> <p>ذ- متن زیر به‌عنوان بند (۱۱) به این ماده الحاق می‌شود:</p> <p>۱۱- برای مقابله با ایجاد رعب و وحشت در فرودگاه‌ها یا هواپیمابایی یا ساقط کردن هواپیمای در حال پرواز یا بالگرد یا خراب‌کاری در وسایل و تأسیسات پروازی و همچنین اقدامات تروریستی و یا عملیات انتحاری</p> <p>ر- تبصره (۲) ماده حذف می‌شود.</p> <p>س- تبصره (۳) ماده به تبصره (۲) اصلاح و در آن، بعد از عبارت «موارد مندرج در این قانون» عبارت «به‌استثنای عملیات انتحاری و هواپیمابایی و مقابله با اشراق مسلح به هنگام کمین و ضد کمین» اضافه می‌شود. همچنین بعد از کلمه «ثانیاً» عبارت «از هیچ طریق دیگری مانند به‌کارگیری سلاح غیرکشنده، امکان دستگیری و متوقف نمودن مرتکبان وجود نداشته باشد و» اضافه می‌شود.</p>					<p>همچون کاروان‌های حمل مواد ناریه و منفجره و تجهیزات نظامی به بند ۶ الحاق گردد.</p> <p>۶- با عنایت به وقوع اقدامات تروریستی علیه شخصیت‌ها و مقامات دارای رده حفاظتی لازم است در قانون به صراحت این مورد به‌عنوان یکی از مواردی بند ۴ ماده ۳ پیش بینی گردد.</p> <p>۷- به‌منظور جلوگیری از ایجاد رعب و وحشت و وقوع اقدامات تروریستی در اماکن عمومی حساس و پرجمعیت مانند فرودگاه‌ها لازم است در این خصوص نیز خلاء قانونی مرتفع گردد که در بند ۱۱ مصوبه کمیسیون پیش بینی لازم صورت گرفته است.</p> <p>۸- با توجه به اینکه در برخی موقعیت‌های بسیار حساس و عملیاتی امکان عملی رعایت برخی مراتب وجود ندارد و در عین حال تکلیف تأمین امنیت به‌عنوان یک تکلیف ذاتی بر عهده مأمورین مربوطه قرار گرفته است در این خصوص اصلاحات لازم در تبصره ۳ صورت گرفته است.</p>	
۴	<p>ماده (۴) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>الف- در صدر ماده عبارت «کنترل راهپیمایی‌های غیرقانونی» حذف می‌شود.</p> <p>ب- در بند «الف» قبل از کلمه «مؤثر» عبارت «در کنترل اوضاع» اضافه می‌شود.</p> <p>پ- در تبصره (۱)، عبارت «و در صورتی که فرماندار معاون سیاسی نداشته باشد این مسئولیت را به یکی از اعضای شورای تأمین محول خواهد نمود.» حذف می‌شود.</p>	✓				<p>۱- با توجه به عبارت فرونشاندن شورش و بلوا و ناآرامی‌ها که در ماده ذکر شده است نیازی به عبارت «کنترل راهپیمایی‌های غیرقانونی» نیست و لذا پیشنهاد حذف آن ارائه شده است.</p> <p>۲- در تبصره ماده به جهت ارتقاء تصمیمات شورای</p>	

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
	ت- در تبصره (۲)، عبارت «نیروی نظامی» به عبارت «نیروهای نظامی و امنیتی» اصلاح می شود.				تأمین با حذف عبارت « و در صورتیکه فرماندار معاون سیاسی نداشته باشد این مسئولیت را به یکی از اعضای شورای تأمین محول خواهد نمود» از تبصره مقرر گردیده است که تشخیص نآرامی های موضوع این ماده صرفاً توسط رئیس شورای تأمین استان و شهرستان و در غیاب هر یک بر عهده معاونان آنان باشد.	
۵	در ماده (۵) قانون، پس از کلمه «انتظامی» واژه «و امنیتی» اضافه می شود.	✓				
۶	ماده (۶) قانون به شرح زیر اصلاح می شود: الف - در صدر ماده، پس از عبارت «وسایل نقلیه»، عبارت «عم از زمینی یا دریایی» اضافه می شود. ب - در بند «الف»، پس از عبارت «وسیله نقلیه» عبارت «یا شناور» اضافه می شود. همچنین بعد از عبارت «کالای قاچاق یا مواد مخدر یا روان گردان» عبارت «یا در حال قاچاق انسان یا حمل اتباع بیگانه غیرمجاز» اضافه می شود. همچنین عبارت «مأمور باید حتی المقدور با حفظ جان افراد غیرمرتکب تیراندازی کند.» به آخر این بند اضافه گردید. پ- در بند «ب»، بعد از عبارت «وسیله نقلیه» عبارت «یا شناور» اضافه می شود. ت- متن زیر به عنوان بند «ج» به ماده الحاق می شود: ج- در ایستگاه های ایست و بازرسی که مطابق مقررات ایجاد شده است در صورتی که قرائنی بر ارتکاب هریک از جرائم مندرج در این قانون وجود داشته باشد و راننده وسیله نقلیه به اخطار ایست مأموران ایستگاه های ایست و بازرسی توجه نکرده و از تمام موانع عبور کند و یا ناخدای شناور به اخطار گشت دریایی توجه نکند.	✓			در حال حاضر حکم قانون در خصوص وسایل نقلیه دریایی صراحت ندارد، لذا این اصلاح در مصوبه کمیسیون صورت گرفته است و متناظر با این اصلاح در بندهای ذیل این ماده نیز اصلاحاتی صورت گرفته است.	

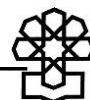
شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
	ث- در تبصره (۱) این ماده، بعد از عبارت «وسایل هشداردهنده»، عبارت «و مراقبتی» اضافه می‌شود. ج- متن زیر به‌عنوان تبصره (۳) به ماده الحاق می‌شود: تبصره ۳- در مواردی که از وسیله نقلیه زمینی، شناور دریایی یا هر نوع وسیله پرنده برای عملیات انتحاری یا تهاجم علیه شخصیت‌ها و افراد، اماکن حیاتی و حساس، اماکن نظامی، انتظامی و امنیتی، جمعیت‌ها و ستون‌های نقل و انتقال تجهیزات و نفرات نظامی یا انتظامی و کاروان‌های حمل مواد ناریه عمرانی یا محل‌های نگهداری این مواد استفاده شود، رعایت شرایط مندرج در این ماده و تبصره‌های (۱) و (۲) آن، برای متوقف کردن وسیله مذکور توسط مأمورین الزامی نیست.						
۷	در صدر ماده (۷) قانون، بعد از عبارت «حتی المقدور پا»، عبارت «و در خصوص وسایل نقلیه زمینی لاستیک خودرو را» اضافه شده و در تبصره ماده (۷) قانون، کلمه «انتظامی» حذف می‌شود.	✓				با توجه به اصلاحات صورت‌گرفته در ماده (۶) در این ماده نیز لازم بود اصلاحاتی صورت گیرد.	
۸	در ماده (۸) قانون، بعد از کلمه «فرماندهان»، عبارت «و مسئولان» اضافه و عبارت «مسئولیت‌های آنان را گوشزد نمایند» به عبارت «مسئولیت‌های قانونی را به آنها متذکر شوند» تغییر می‌یابد.			✓		به‌منظور تقویت جایگاه مأمورین در حین عملیات و جلوگیری از سوءاستفاده احتمالی و همچنین رعایت حقوق شهروندان لازم است مأمورین موضوع قانون ملزم به استفاده از علائم رسمی نظامی و انتظامی استفاده نمایند به نحوی که هویت نظامی و وضعیت عملیاتی آنها برای دیگران قابل شناسایی باشد. عدم رعایت مقررات این ماده در صورتی که منجر به قتل یا جرح نگردد لغو دستور کیفری محسوب و با مرتکب مطابق قانون	مأمورین موضوع این قانون مکلفند در مواردی که مطابق این قانون مجاز به استفاده از سلاح می‌باشند در حین اجرای مأموریت محوله، از البسه و علائم رسمی نظامی و انتظامی استفاده نمایند به نحوی که هویت نظامی و وضعیت عملیاتی آنها برای دیگران قابل شناسایی باشد. عدم رعایت مقررات این ماده در صورتی که منجر به قتل یا جرح نگردد لغو دستور کیفری محسوب و با مرتکب مطابق قانون

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
							<p>مجازات جرائم نیروهای مسلح رفتار می شود.</p> <p>تبصره ۱: موارد خاص که مطابق مقررات مصوب ستاد کل نیروهای مسلح، در راستای انجام مأموریت ها، اجرای حکم این ماده امکانپذیر نیست، از شمول این ماده خارج است و در این موارد دادگاه مطابق مقررات مربوطه حکم صادر می کند.</p> <p>تبصره ۲: رؤسا و فرماندهان و مسئولان مربوط مکلفند قبل از اعزام مأمورین حدود اختیارات و مسئولیت های قانونی را به آنان متذکر شوند.</p>
۹	<p>ماده (۹) قانون به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به آن اضافه می شود:</p> <p>ماده ۹- سازمان مربوط موظف است آموزش های لازم را به مأموران داده و سلاح و تجهیزات متناسب با نوع مأموریت را در اختیار مأمورین موضوع این قانون قرار دهد. سر فصل ها و میزان ساعات آموزش مورد نیاز مأموران برابر ضوابطی خواهد بود که در آیین نامه اجرایی این قانون بیان می شود.</p> <p>تبصره ۱- وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مکلف است ظرف مدت یک سال از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، سلاح و تجهیزات موضوع این قانون را تأمین کند. بار مالی ناشی از اجرای این تبصره توسط دولت تأمین و در بودجه سالانه پیش بینی می شود.</p> <p>تبصره ۲- دستورالعمل نیازمندی ها و نحوه توزیع تجهیزات موضوع این ماده توسط ستاد کل نیروهای مسلح تهیه و ابلاغ می شود.</p>	✓				<p>موضوع آموزش دقیق و جامع مأمورین در این قانون بسیار ضروری است و لذا برای این منظور در این ماده سازوکار متناسبی پیش بینی شده است.</p>	

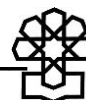

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهاری نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۱۰	ماده (۱۰) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده ۱۰- در اختیار قراردادن سلاح به افرادی که آموزش‌های لازم را ندیده‌اند ممنوع بوده و در صورتی که مأموریتی به این قبیل افراد محول شود، مسئولیت ناشی از آن بر عهده فرمانده مربوط خواهد بود.	✓				با توجه به ضرورت ارائه آموزش به مأمورین، در این ماده پیش‌بینی شده است چنانچه سلاح در اختیار افراد آموزش ندیده قرار گیرد فرمانده مربوطه دارای مسئولیت خواهد بود.	
۱۱	ماده (۱۱) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده ۱۱- چنانچه اقدام مأمورین مشمول این قانون، در به کارگیری سلاح منتهی به جرح یا قتل شود، صرف استفاده از سلاح دلالت بر عمدی بودن جرح یا قتل نیست و از این حیث مشمول بند «ب» ماده (۲۹۰) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ نخواهد بود، مگر آنکه عدم رعایت شرایط قانونی احراز شود.			✓		علی‌رغم اینکه مصوبه در موارد متعدد سعی داشته است حدود و ثغور مسئولیت کیفری و مدنی مأمورین را مشخص نماید باین‌حال به نظر می‌رسد به دلیل عدم صراحت همچنان ممکن است در مواردی تعیین نوع مسئولیت با دشواری همراه شود. و این امر در عمل همچنان موجب کاهش اقتدار مأمورین در استفاده از اختیارات قانونی آنان گردد. لذا ضروری است در یک ماده مستقل و مشخص تمامی فروض قابل تصور برای تعیین مسئولیت مأمورین مورد پیش‌بینی قرار گیرد.	چنانچه تیراندازی مأمورین منجر به صدمات جسمانی یا فوت شخص مورد نظر گردد، حدود مسئولیت کیفری یا مدنی مأمورین به ترتیب زیر است: ۱- هرگاه مأموری که شرح وظایف وی توأم با بکارگیری سلاح است شرایط مربوط به آموزش، تسلط کامل در بکارگیری سلاح، سلامت جسمی و روانی، موضوع ماده (۲) این قانون را دارا بوده و حسب مورد حین انجام مأموریت در موقعیت‌های عملیاتی مجاز موضوع مواد (۳)، (۴)، (۵) و (۶) و با رعایت مراتب موضوع تبصره ماده (۳) یا (۶) اقدام به بکارگیری سلاح نموده، قصاص و دیه منتفی بوده و مأمور هیچگونه مسولیتی اعم از مدنی و کیفری نخواهد داشت و تا زمان صدور حکم قطعی، از کلیه حقوق قانونی و سازمانی برخوردار می‌باشند. تبصره: در فرض بند فوق هرگاه فوت یا جراحت ناشی از عوامل خارج از

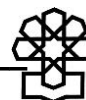
متن اصلاحی	اظهار نظر کارشناسی	ارجاع به کمیسیون	موافق به شرط اصلاح	مخالف	موافق	مصوبه کمیسیون	شماره ماده
<p>اراده مقتول یا مجروح بوده مانند آنکه جراحی سرایت کند یا در اثر جابه‌جایی وی تیر به سر او اصابت کند دیه از بیت‌المال پرداخت می‌شود.</p> <p>۲- هرگاه مأمور بدون داشتن مجوز و گذراندن موضوعات ماده (۲) این قانون سلاح به کار برد، اگرچه در موقعیت‌های عملیاتی مجاز اقدام به تیر اندازی نموده باشد، رفتار ارتكابی، حسب مورد مشمول مواد ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۲ یا ۱۵۶ قانون مجازات اسلامی خواهد بود.</p> <p>تبصره: در فرض این تبصره فرمانده یا سایر مقاماتی که برخلاف مفاد ماده (۱۰) این قانون، سلاح در اختیار مأمور مزبور قرار داده‌اند به حبس تعزیری درجه ۵ محکوم می‌شوند.</p> <p>۳- هرگاه مأموری که شرح وظایف وی توأم با بکارگیری سلاح است شرایط مربوط به آموزش، تسلط کامل در بکارگیری سلاح، سلامت جسمی و روانی، موضوع ماده (۲) این قانون را دارا بوده ولی در غیر از موقعیت‌های عملیاتی مجاز اقدام به تیر اندازی نموده باشد رفتار ارتكابی، حسب مورد مشمول مواد</p>							

متن اصلاحی	اظهار نظر کارشناسی	ارجاع به کمیسیون	موافق به شرط اصلاح	مخالف	موافق	مصوبه کمیسیون	شماره ماده
<p>۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۲ یا ۱۵۶ قانون مجازات اسلامی خواهد بود.</p> <p>۴- هرگاه مأموری که شرح وظایف وی توأم با بکارگیری سلاح است شرایط مربوط به آموزش، تسلط، سلامت جسمی و روانی، موضوع ماده (۲) این قانون را دارا بوده و در موقعیت‌های عملیاتی مجاز نیز اقدام به تیر اندازی نموده لکن به علت وجود یکی از موارد این بند فوت یا صدمات بدنی رخ داده باشد، رفتار ارتكابی منطبق با مقررات بند پ ماده ۲۹۱ قانون مجازات اسلامی بوده و مرتکب به علت تقصیر به شرح زیر تعزیر میشود. در این موارد در صورتی که مرتکب بیمه نباشد دیه از جانب خود او پرداخت می‌گردد:</p> <p>الف) در صورت تقصیر در عدم رعایت قاعده تحذیر (اخطار) و یا مراتب تیراندازی موضوع تبصره‌های ۱ و ۲ مواد ۳ و ۶ این قانون به حبس تعزیری درجه پنج.</p> <p>ب) در صورت تقصیر در عدم یا کاهش مهارت به علت عدم شرکت در دوره‌های آموزشی حین خدمت به حبس تعزیری درجه شش.</p> <p>ب) در صورت تقصیر در عدم یا کاهش مهارت به</p>							

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
							<p>علت عدم شرکت در دوره‌های آموزشی حین خدمت به حبس تعزیری درجه شش.</p> <p>پ) در صورت تقصیر در رعایت ماده (۷) این قانون به حبس تعزیری درجه چهار.</p> <p>ت) در صورت تقصیر در عدم استفاده از البسه یا علائم رسمی به حبس تعزیری درجه شش یا هفت به تشخیص دادگاه.</p> <p>ث) در موارد تقصیر غیر از موارد مندرج در بندهای فوق به حبس تعزیری درجه هفت.</p> <p>۵- در صورتی که با قراین و امارات موجب علم ثابت شود مأمور قصد قتل داشته است حتی اگر در موقعیت‌های عملیاتی مجاز موضوع مواد (۳)، (۴)، (۵) و (۶) و با رعایت مراتب موضوع تبصره ماده (۳) یا (۶) اقدام به بکارگیری سلاح نموده، جنایت عمدی محسوب می‌شود مگر در صورت وجود شرایط دفاع مشروع که مطابق مقررات مربوط رفتار می‌شود.</p>
۱۲	ماده (۱۲) قانون به شرح زیر اصلاح و سه تبصره به آن اضافه می‌شود: ماده ۱۲- مأمورینی که با رعایت مقررات این قانون مبادرت به به کارگیری سلاح نمایند از این جهت مسئولیت جزایی یا مدنی نخواهند داشت و تا زمان صدور حکم قطعی، از کلیه حقوق قانونی و سازمانی برخوردار	✓				در راستای حفظ امنیت شغلی مأمورین در این ماده برخی تدابیر ضروری از جمله برخورداری از حقوق قانونی و سازمانی پیش‌بینی شده است. همچنین به جهت کمک به روند رسیدگی به	

متن اصلاحی	اظهار نظر کارشناسی	ارجاع به کمیسیون	موافق به شرط اصلاح	مخالف	موافق	مصوبه کمیسیون	شماره ماده
	<p>پرونده‌هایی قضایی راجع به به کارگیری سلاح هیئتی مشورتی تشکیل خواهد شد.</p>					<p>می باشند. تشخیص انطباق یا عدم انطباق اقدام مأمور با ضوابط این قانون در به کارگیری سلاح با رأی اکثریت هیئت کارشناسی مرکب از اعضای زیر می باشد:</p> <p>۱- نماینده حفاظت اطلاعات یا حراست دستگاه ذی ربط مأمور</p> <p>۲- نماینده بازرسی سازمان یا دستگاه ذی ربط مأمور</p> <p>۳- دو نفر کارشناس مذکور در ماده (۶۱۴) قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۹/۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی، متخصص در امر سلاح</p> <p>۴- یک نفر قاضی با معرفی رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح تبصره ۱- هیئت کارشناسی می تواند در صورت نیاز از سایر کارشناسان مرتبط با موضوع بدون حق رأی دعوت نماید.</p> <p>تبصره ۲- در صورتی که نظر هیئت کارشناسی برای قاضی رسیدگی کننده مورد تردید باشد یا طرفین نسبت به نظر هیئت کارشناسی اعتراض نمایند، حسب مورد با رعایت مفاد و شرایط مواد (۱۶۵) و (۱۶۶) قانون آیین دادرسی کیفری موضوع به هیئت کارشناسی جدید مرکب از قاضی، نمایندگان و چهار کارشناس دیگر ارجاع می گردد.</p> <p>تبصره ۳- مسئول برگزاری جلسات کارشناسی بازرسی سازمان یا دستگاه ذی ربط مأمور بوده و نحوه اداره جلسات و تهیه گزارش در آیین نامه اجرایی این قانون مشخص می شود.</p>	
	<p>در این ماده نیز در راستای حمایت شغلی و قضایی از مأمورین تدابیری همچون سپردن وثیقه یا اعزام وکیل در پرونده‌های مربوطه پیش بینی شده است.</p>				✓	<p>در انتهای ماده (۱۳) این قانون، عبارت «سازمان‌های مربوط» جایگزین عبارت «نیروهای مسلح» می شود و تبصره آن به عنوان تبصره (۱) و سه تبصره به شرح زیر با عنوان تبصره‌های (۲) و (۳) و (۴) به آن اضافه می شود:</p> <p>تبصره ۲- در مواردی که اوضاع و احوال و قرائن دلالت بر آن داشته باشد که مأموران مشمول این قانون در راستای انجام وظیفه طبق ضوابط و مقررات</p>	۱۳

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
	<p>اقدام به تیراندازی نموده و در اثر آن شخص یا اشخاصی مجروح یا فوت شوند و یا به اشخاصی خسارتی وارد شود و در این زمینه مأمور مذکور تحت تعقیب قرار گیرد چنانچه نتیجه آن به صدور قرار تأمین کیفری از نوع کفالت یا وثیقه منتهی شود، سازمان متبوع مأمور ملزم است تا پایان مرحله رسیدگی و صدور حکم قطعی در خصوص سپردن وثیقه اقدام کند.</p> <p>تبصره ۳- بیمه نامه معتبر مسئولیت مدنی مأمورین موضوع این قانون که مورد تأیید سازمان متبوع آنان باشد به عنوان وثیقه پذیرفته می شود و مراجع قضائی مکلف به قبول آن می باشند.</p> <p>تبصره ۴- سازمان های به کارگیرنده مأمورین موضوع این قانون مکلفند پس از وقوع تیراندازی منتهی به جراحات یا فوت در تمام مراحل رسیدگی قضائی به منظور دفاع از حقوق مأمورین و سازمان مربوط، نماینده حقوقی یا وکیل اعزام کنند. نمایندگان مزبور از همه اختیارات و تکالیف وکلای دادگستری در مراجع قضائی برخوردار می باشند.</p>						
۱۴	<p>در ابتدای ماده (۱۴) قانون، عبارت «سازمان های مربوطه موظفند» جایگزین عبارت «تیروهای مسلح می توانند» می شود و عبارت «در مواردی که مقتضی بدانند» حذف می شود.</p>	✓				اصلاحات عبارتی صورت گرفته است.	
۱۵	<p>در ماده (۱۵) قانون، عبارت «و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران» بعد از کلمه «سازمان برنامه و بودجه کشور» اضافه می شود.</p>	✓					
۱۶	<p>ماده (۱۶) قانون به شرح ذیل اصلاح می شود:</p> <p>ماده ۱۶- هرگاه مأمور برخلاف این قانون از سلاح استفاده کند، مورد پیگرد قانونی قرار می گیرد و حسب مورد به موجب حکم مراجع قضایی ذیصلاح به مجازات عمل ارتكابی محکوم می شود.</p>	✓					

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۱۷	متن زیر جایگزین ماده (۱۷) فعلی قانون می‌شود و شماره ماده (۱۷) به ماده (۲۰) تغییر می‌یابد: ماده ۱۷- در چهارچوب مفاد بند «ث» ماده (۱۰۳) قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت ۱۴۰۳/۳/۱ به منظور اجرای مأموریت‌های محوله موضوع این قانون، در حدود اعتبارات مصوب و مطابق زمانبندی قانون مذکور، دوربین و تجهیزات الکترونیکی مناسب جهت نصب روی لباس‌های ضابطین فراجا تهیه و در اختیار آنان قرار داده خواهد شد.	✓				در راستای نظارت هرچه بیشتر و کمک به روند اثباتی پرونده‌های به‌کارگیری سلاح در این ماده با استفاده از ظرفیت قانون برنامه هفتم موضوع استفاده از دوربین بر روی لباس مأمورین پیش‌بینی شده است.	
۱۸	متن زیر به‌عنوان ماده (۱۸) به قانون الحاق می‌شود: ماده ۱۸- ستاد کل نیروهای مسلح موظف است هر شش ماه یکبار گزارش اجرای این قانون را به «کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی» ارائه نماید.	✓				به جهت تقویت نظارت مجلس بر روند اجرای این قانون این ماده پیش‌بینی شده است.	
۱۹	ماده ۱۹- آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط وزارت کشور با همکاری قوه قضائیه و وزارتخانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، اطلاعات و دادگستری ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه می‌شود و پس از تأیید ستاد کل نیروهای مسلح به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	✓				به منظور اجرای دقیق‌تر و کامل‌تر مفاد این قانون در این ماده دستگاه‌های مرتبط مکلف به تهیه آیین‌نامه‌های مربوطه شده‌اند.	

منابع و مأخذ

[۱] قانون به‌کارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری مصوب ۱۳۷۳/۱۰/۱۸

گزیده سیاستی

اصلاحات مصوب کمیسیون در خصوص قانون «به‌کارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری»، علاوه بر تقویت امنیت عمومی، از طریق تعیین دقیق‌تر ضوابط به‌کارگیری سلاح همچون لزوم برگزاری دوره‌های آموزشی در راستای تضمین حقوق شهروندی نیز می‌باشد.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir